

Antoni Vila Casas, filantrop i independentista

Antic gran empresari farmacèutic, dirigeix una de les grans fundacions d'art i dedica molts diners a la Fundació Miró

Antoni Vila Casas. | ND.

"L'avi ens ajudarà, però us haureu d'espavilar. Us ho haureu de fer tot vosaltres". Montserrat Casas, una dona forta, té davant els seus fills, que l'escolten atentament. Acaben d'enterrar el pare, Enric Vila, mort de septicèmia. Aquesta escena sempre la recordarà Antoni Vila Casas (Barcelona, 1930). En aquell moment, va tenir la consciència que la vida no seria fàcil i que en bona part depenia d'ell mateix.

Nascut en una família vinculada al tèxtil, Vila no va seguir la tradició familiar i es va inclinar per la carrera de Farmàcia. Abans, però, va donar les primeres passes per obrir-se camí. En això hi va tenir un paper important la col·lecció de segells del seu pare, que era un fons molt rellevant dins del col·leccionisme i que ell va comercialitzar.

Ser el quart de cinc germans i quedar orfe a la Catalunya de l'any 1941 no augurava un futur senzill: "Vam viure de la col·lecció del pare". Enric Vila havia reunit milers de segells de tot el món al llarg de la seva vida, de manera sistemàtica, i tenia sèries de gran valor. Ell encara recorda quan anava amb el seu pare a comprar segells. Allò ja era l'inici d'una passió pel col·leccionisme que ha definit la seva vida.

[noticia]206368[/noticia]

Antoni Vila Casas va explicar aquests detalls a **NacióDigital** assegut a la seu de la Fundació Vila

Casas, a Barcelona, que ocupa una planta de la modernista Casa Felip, en una sala modernista que és un veritable museu. A punt de complir noranta anys, Vila personifica l'elegància d'un sector de la burgesia, compromesa amb el país i amb vocació d'intervenció social i cultural.

No li agrada que li diguin mecenes perquè creu que la paraula té quelcom de prepotència. Prefereix que li diguin filantrop. Però Vila Casas ha construït la seva trajectòria amb la voluntat d'aplegar un patrimoni artístic i científic que, com que no té descendència, passarà a titularitat de la fundació.

Antoni Vila Casas. Foto: Berta Alarcó/Fundació Vila Casas.

Vila Casas explica el relleu que va tenir en el seu creixement personal la formació que va rebre als Jesuïtes del carrer Casp. Cada nit, ell continua fent examen de consciència, un repàs de les coses que ha fet cada dia i alhora una mirada als projectes pendents. Una manera de mirar-se al mirall sense complaences.

Un avi conservador i un de catalanista

La branca paterna i la materna de Vila Casas estaven lligades al tèxtil i eren propietàries de fàbriques. Lluís Vila i Miralles, l'avi patern, provenia del Bages i pertanyia al Partit Conservador, un dels dos partits monàrquics que van governar Espanya durant la monarquia d'Alfons XII i Alfons XIII,. L'avi matern era un catalanista convençut que va participar en l'elaboració de les Bases de Manresa.

Vila Casas va començar en el negoci del tèxtil, però aviat es va decantar per un camí diferent al de la família, en la que predominaven fabricants i advocats. Segons ell, es va acabar decantant per Farmàcia quan un amic seu li va assegurar que era on hi havia les noies més atractives i ben vestides de tota la universitat.

Un negoci que va anar a més

El 1957 va obrir la seva farmàcia al barri de la Trinitat. Després es va traslladar al carrer de Girona. Molt aviat fundaria amb un grup de farmacèutics més Laboratorios Prodes SA, on va ser nomenat president del consell d'administració. A partir d'aleshores, el negoci no va fer més que créixer. Va assolir un èxit important i en un salt en el negoci quan algun dels seus productes va entrar a la Seguretat Social. Un cas d'aquests va ser Prodesmicina, un xarop expectorant. Després vindrien més productes. Algun, però, va donar força maldecaps.

Franco i el Diazepan

Un dels productes de més èxit de Prodes va ser el Diazepan, un ansiolític relaxant que es va convertir en un camp de batalla quan els Laboratoris La Roche -que havien llançat al mercat Vàlium- van anar als tribunals acusant Prodes de copiar-los. Segons va explicar el mateix Vila Casas en una entrevista a Lluís Busquets al *Diari de Girona*, La Roche va pagar uns científics del CVSIC perquè emetessin un informe crític amb Prodes, afirmant que els productes s'havien elaborat de la mateixa manera, cosa que Vila Casas rebutja.

La situació era compromesa. Vila Casas va decidir -era a inicis dels setanta- tirar pel dret i va anar a veure el ministre de la Governació, Garicano Gofi, que havia estat governador civil de Barcelona. Finalment, l'assumpte va arribar a la taula de Franco.

L'argumentació de l'"espanyolitat" de Prodes i el fet que el producte del seu laboratori estalviava 50 pessetes al consumidor (30 pessetes enfront les 80 de La Roche) va moure el dictador a suggerir el CSIC de suavitzar l'informe, que va deixar en l'ambigüitat la similitud del producte. Posteriorment, un jutge va salvar el Diazepan Prodes.

Després vindrien altres productes guanyadors, com el Tepazepan, una variant del Diazepan que era ansiolític i antidepressiu i que va aconseguir trencar els rècords de venda: se'n van arribar a vendre 300.000 unitats al mes en els primers anys.

Espais VolART. Fundació Vila Casas Foto: Rahul Mirpuri.

El 1986, va fundar la Fundació Vila Casas, que inicialment estava centrada en la recerca sociosanitària, però que després s'obriria a l'àmbit de l'art. Dins de l'àrea de sanitat, realitza el prestigiós Informe Quiral, un estudi d'investigació que avalua la informació que publiquen els mitjans sobre medicina i salut.

"El producte o els diners"

El 1997, Prodesfarma va donar un nou pas en la seva història i es va fusionar amb un altre gegant del sector, el Grup Almirall, de la família Gallardo, un de les grans fortunes catalanes actuals. La unió de tots dos va passar a anomenar-se Almirall Prodesfarma, amb Vila Casas de vicepresident. Aquesta etapa va concloure l'any 2004, quan li van diagnosticar un càncer limfàtic. "Vaig demanar al metge que em digués la veritat -explica a **NacióDigital**- perquè jo tenia moltes responsabilitats. Em va augurar un horitzó de dos anys de vida".

Aquella va ser una etapa molt dura. Mentre era sotmès a tractament de quimioteràpia, continuava assistint a les reunions del patronat de la fundació, amb el cap cobert. Sortosament, l'eficàcia del tractament va fer que superés l'embat. Gràcies, en bona part, a un producte nou, el Rituximab. El seu cas s'ha estudiat en alguns congressos d'hematologia.

Però arran de la declaració de la greu malaltia va decidir vendre la seva part del negoci als Gallardo. Una cosa que va molestar els seus socis, però que va fer que Vila Casas donés un gir en la seva trajectòria i optés per abocar-se a les activitats de mecenatge. A la seu de la fundació, ell explica que una empresa farmacèutica funciona molt diferent si és dirigida per un empresari que no és farmacèutic o per un que ho és: "El farmacèutic pensa abans en el producte que no pas en els diners. L'altre té els guanys com a prioritat".

Una referència en el mecenatge

Malgrat que a Antoni Vila Casas no li agrada que l'anomenin mecenes, la fundació ja és una institució de primera línia en el panorama cultural. Ho és per la qualitat de les seves exposicions i pel suport que ha donat a artistes en molts camps de la creació. Amb més de 3.000 peces en el seu fons, inclou obra en pintura, escultura i fotografia en quatre espais.

Palau Solterra. Foto: Rahul Mirpuri.

La fundació ha creat espais artístics per a exposicions al Baix Empordà: el Museu d'Escultura Can Mario a Palafrugell i el Museu de Fotografia Contemporània al Palau Solterra de Torroella de Montgrí. A Barcelona ha obert els Espai Volart, a la seu de l'antiga casa modernista Antònia Puget i als baixos de la seu de la fundació, a la Casa Felip. Can Framis ha estat el darrer projecte fins ara de la fundació, inaugurat el 2009 en l'espai d'una antiga fàbrica al Poblenou, com a Museu d'Escultura Contemporània.

El fons acull majoritàriament obres des dels anys seixanta fins a l'actualitat, bàsicament en creació pictòrica i escultòrica a Catalunya. En l'àmbit de la fotografia s'inclouen elements internacionals.

Un independentista sense complexos

Dins la burgesia catalana, Antoni Vila Casas és dels pocs que s'ha definit com a independentista de manera clara i ben explícita. Ell ho va expressar així en una entrevista: "Sóc independentista perquè Espanya no ens tracta bé ni ens hi tractarà mai". Durant el procés en nombroses ocasions va mostrar les seves simpaties pel president Artur Mas. Després, s'ha queixat sovint que l'Estat no hagi volgut fer una proposta ambiciosa a Catalunya.

Preguntat pel seu posicionament polític, Vila Casas respon amb naturalitat i restant-ne transcendència: "He nascut aquí, soc d'aquí". El seu catalanisme ha estat sempre conegut i ell l'ha expressat en algunes de les seves apostes. És el que ajuda a explicar dues de les seves

intervencions en l'àmbit econòmic: la seva entrada com a accionista al diari *Ara* i com a patró emèrit de la Fundació Miró. Antoni Vila Casas està en possessió de nombroses distincions, entre elles la Creu de Sant Jordi i la Medalla d'Or al Mèrit Civil de l'Ajuntament de Barcelona

Nom: *Antoni Vila Casas, president de la Fundació Vila Casas.*

Família: *Casat en segones núpcies, no té fills. El seu germà era l'escriptor i advocat Enric Vila Casas.*

Negoci: *Va vendre la seva companyia, Prodesfarma, a la família Gallardo, de Laboratoris Almirall. Gestiona la societat inversora Terranea Diet SL.*

Un il·loc: Pals, on té una residència en la que passa molts caps de setmana.

Actitud davant el procés: Sempre s'ha manifestat independentista i favorable al procés.

De la farmàcia, a l'art i la biotech

L'activitat empresarial pròpiament dita d'Antoni Vila Casas va acabar el maig de 2006 quan va vendre -per un preu no especificat- tota la participació que ostentava a Almirall Prodesfarma i va abandonar-ne el consell d'administració. Així acabaven unes dècades consagrades a la investigació i al negoci farmacèutic que havien portat la seva Prodesfarma a ser una de les líders del sector, una posició que compartia amb noms com Esteve, Uriach, Ferrer Internacional, Reig Jofre o Almirall.

És amb aquesta última que, després d'uns exercicis en què la facturació i el resultat positiu havien estat excel·lents, Vila Casas entra en una negociació amb els germans Gallardo per fusionar-se. Anunciada el gener de 1997, l'operació va ser efectiva a partir de l'1 de juliol del mateix any. Almirall passava a controlar el 68% de la nova companyia, mentre que Vila Casas i els seus socis a Laboratorios Prodesfarma sumaven el restant 32%.

La fusió va catapultar la flamant Almirall Prodesfarma al lideratge indiscutible del sector a Catalunya, tot superant Esteve; i fins i tot a l'estat espanyol, avançant la multinacional Novartis. Vila Casas va passar a ser-ne vicepresident, i d'altres socis seus van integrar-se al nou consell.

Accionista del diari Ara

L'entrada de Vila Casas a l'Ara, el 2019, en forma d'una ampliació de capital ha estat un suport considerable per a l'altre gran accionista, Ferran Rodés, després que la Fundació Carulla vengués la seva participació. Ho va explicar com una manera d'ajudar el país i alhora va ser també un homenatge a la premsa escrita, a la qual segueix vinculat, tot i que només té prou temps per llegir-la els caps de setmana.

Vila Casas va entrar com a accionista -passant a ostentar un 10% del capital del diari- a través de la seva societat Terranea Diet SL. Aquesta participació va estar representada al consell d'administració del l'editora de l'Ara per Joan Torras, director de la Fundació Vila Casas, però va abandonar el carrec el maig d'aquest any i no ha estat substituït.

Terranea Diet va ser constituïda l'any 2002 amb la finalitat de la compra i venda d'immobles i la seva explotació, i es dedica també a serveis financers. Constitueix un dels braços inversors de Vila Casas, que està orientat cap a empreses de biotecnologia. Una de les operacions més rellevants que va dur a terme va ser la compra de l'edifici del número 45 del passeig de Gràcia per 19,5 milions a la banca Barclays, el 2009.

El desembre de 2019, la Fundació Vila Casas va entrar al patronat de la Fundació Joan Miró. En l'acord signat, s'estipulava que la primera aportarà en els propers deu anys un milió d'euros per mantenir la institució. Va ser un important auxili per a una Miró que travessava moments complicats.

???[noticiadiari]2/206046[/noticiadiari]
???[noticiadiari]2/205664[/noticiadiari]
??[noticiadiari]2/205285[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/204734[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/204470[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/204019[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/203630[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/197809[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/197280[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/196829[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/196377[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/195748[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/195490[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/195032[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/194577[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/194143[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/193445[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/193168[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/192748[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/192246[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/191920[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/191564[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/191026[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/190185[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/189821[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/189486[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/188854[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/188327[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/187998[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/187600[/noticiadiari]